

OBWIESZCZENIE

MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾

z dnia ..... 2018 r.

o zmianie wykazu wymogów określonych w przepisach Unii Europejskiej z uwzględnieniem przepisów krajowych wdrażających te przepisy

Na podstawie art. 45 ust. 3 ustawy z dnia 5 lutego 2015 r. o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1312) ogłasza się zmianę wykazu stanowiącego załącznik do obwieszczenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 10 marca 2015 r. w sprawie wykazu wymogów określonych w przepisach Unii Europejskiej z uwzględnieniem przepisów krajowych wdrażających te przepisy (M.P. poz. 329 oraz z 2016 r. poz. 232 i 1248).

W tabeli:

- 1) we wprowadzeniu do lp. 1 zdanie „Poniższy wymóg obowiązuje rolników, których gospodarstwo rolne lub jego część jest położona na obszarze szczególnie narażonym na zanieczyszczenie azotanami pochodzenia rolniczego (OSN). W przypadku, gdy na obszarze szczególnie narażonym na zanieczyszczenie azotanami pochodzenia rolniczego (OSN) jest położona część gospodarstwa rolnego, wymóg obowiązuje w stosunku do tej części” zastępuje się zdaniem „Poniższe wymogi obowiązują rolników, którzy prowadzą produkcję rolną, w tym działy specjalne produkcji rolnej, oraz działalność, w ramach której są przechowywane odchody zwierzęce lub stosowane nawozy, o których mowa w art. 102 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. poz. 1566, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą Prawo wodne””;
- 2) lp. 1 otrzymuje brzmienie:

1.1	Art. 5 dyrektywy Rady 91/676/EWG z dnia 12 grudnia 1991 r. dotyczącej ochrony wód przed	Rozdział 1.2.1 ust. 1 Programu działań mającego na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz	Nie wolno stosować nawozów na glebach zamarzniętych, z wyjątkiem gleby, która rozmarza co najmniej powierzchniowo w ciągu dnia, lub na glebach
-----	---	--	--

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej – rolnictwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 27 czerwca 2018 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. poz. 1250).

	zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego (Dz. Urz. WE L 375 z 31.12.1991, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 2, str. 68, z późn. zm.), zwanej dalej „dyrektywą Rady 91/676/EWG”	zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu, zwanego dalej „programem działań”, stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 czerwca 2018 r. w sprawie przyjęcia „Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu (Dz. U. poz. 1339)	zalanych wodą lub nasyconych wodą lub pokrytych śniegiem
1.2	Art. 5 dyrektywy Rady 91/676/EWG	Rozdział 1.2.2 ust. 1–4 i rozdział 1.2.3 ust. 1–3 programu działań	Nie wolno stosować nawozów na gruntach rolnych w pobliżu wód powierzchniowych w odległościach określonych w tabeli 1 w programie działań oraz w rozdziale 1.2.2 ust. 3 i 4 i w rozdziale 1.2.3 ust. 1–3 programu działań
1.3	Art. 5 dyrektywy Rady 91/676/EWG	Rozdział 1.2.2 ust. 5 programu działań	Nie wolno myć rozsiewaczy nawozów i sprzętu do aplikacji nawozów oraz rozlewać wody z ich mycia w odległości mniejszej niż 25 m od brzegu: 1) zbiorników wodnych, jezior, cieków naturalnych, rowów, kanałów oraz ujęć wody, jeżeli nie ustanowiono strefy ochronnej na podstawie przepisów ustawy Prawo wodne, oraz

			2) obszarów morskiego pasa nadbrzeżnego
1.4	Art. 5 dyrektywy Rady 91/676/EWG	Rozdział 1.2.3 ust. 4 pkt 1 programu działań	Rolnik stosując nawozy azotowe mineralne na gruntach położonych na stoku o nachyleniu większym niż 10%, co oznacza wzrost pochylenia terenu o 1 m na długości 10 m, zwanym dalej „terenem o dużym nachyleniu”, jest obowiązany do rozdzielania dawek tych nawozów tak, aby poszczególne dawki nie przekraczały 100 kg N/ha, z wyjątkiem części terenu o dużym nachyleniu określonym w rozdziale 1.2.3 ust. 1–3 programu działań
1.5	Art. 5 dyrektywy Rady 91/676/EWG	Rozdział 1.2.3 ust. 4 pkt 2 programu działań	Rolnik stosując nawozy na gruntach ornych położonych na terenie o dużym nachyleniu, jest obowiązany do dokonania ich bezpośredniej aplikacji do gleby lub przyorania lub wymieszania z glebą, a w okresie wegetacyjnym roślin uprawnych – do stosowania ich przy największym zapotrzebowaniu roślin na azot, z wyjątkiem części terenu o dużym nachyleniu określonym w rozdziale 1.2.3 ust. 1–3 programu działań; przyorania lub wymieszania z

			glebą dokonuje się w ciągu 4 godzin od zastosowania nawozu naturalnego, jednak nie później niż następnego dnia po jego zastosowaniu
1.6	Art. 5 dyrektywy Rady 91/676/EWG	Rozdział 1.2.3 ust. 4 pkt 3 programu działań	<p>Rolnik uprawiając działkę rolną położoną na terenie o dużym nachyleniu jest obowiązany do jej uprawiania w kierunku poprzecznym do nachylenia stoku, stosując odkładanie skiby w górę stoku, o ile pozwala na to wielkość i usytuowanie tej działki rolnej lub przy zastosowaniu konserwujących systemów uprawy zapobiegających wymywaniu, takich jak uprawa uproszczona, uprawa uproszczona pasowa lub uprawa zerowa, z wyjątkiem części terenu o dużym nachyleniu określonym w rozdziale 1.2.3 ust. 1–3 programu działań;</p> <p>wymóg ten nie dotyczy działki rolnej mniejszej niż 1 ha, na której stosuje się uproszczony system uprawy</p>
1.7	Art. 5 dyrektywy Rady 91/676/EWG	Rozdział 1.2.3 ust. 5 programu działań	Nie wolno przechowywać nawozów na terenie o dużym nachyleniu w odległości 25 m od linii brzegu wód powierzchniowych, pasa

			morskiego i ujęć wód, jeżeli nie ustanowiono strefy ochronnej na podstawie przepisów ustawy Prawo wodne
1.8	Art. 5 dyrektywy Rady 91/676/EWG	Rozdział 1.3 programu działań	Rolnik jest obowiązany do stosowania nawozów na gruntach rolnych w terminach określonych w rozdziale 1.3 programu działań
1.9	Art. 5 dyrektywy Rady 91/676/EWG	Rozdział 1.3 ust. 2 oraz rozdział 2 ust. 1 pkt 2 i ust. 4 programu działań	Rolnik, który zakłada uprawy jesienią po późno zbieranych przedplonach, buraku cukrowym, kukurydzy lub późnych warzywach i zastosował nawozy w innym terminie niż określony w tabeli 2 w programie działań, jest obowiązany do przechowywania dokumentów wskazujących termin zbioru, datę stosowania nawozu, zastosowane nawozy i ich dawkę oraz termin siewu jesiennej uprawy – przez okres 3 lat od dnia zakończenia nawożenia wykonanego na podstawie posiadanego planu nawożenia azotem albo obliczeń maksymalnych dawek azotu
1.10	Art. 5 dyrektywy Rady 91/676/EWG	Rozdział 1.3 ust. 2 programu działań	Rolnik, o którym mowa w lp. 1.9, jest obowiązany do posiadania dokumentów wskazujących termin zbioru, datę stosowania nawozu, zastosowane nawozy i ich dawkę oraz termin siewu

			jesiennej uprawy
1.11	Art. 5 dyrektywy Rady 91/676/EWG	Rozdział 1.3 ust. 2 programu działań	Rolnik, o którym mowa w lp. 1.9, stosując wieloskładnikowe nawozy dla zakładanych upraw, o których mowa w lp. 1.9, nie może przekroczyć dawki 30 kg N/ha
1.12	Art. 5 dyrektywy Rady 91/676/EWG	Rozdział 1.4 ust. 1 i 2 programu działań	Rolnik jest obowiązany do przechowywania nawozów naturalnych płynnych i nawozów naturalnych stałych w bezpieczny dla środowiska sposób, zapobiegający przedostawaniu się odcieków do wód i gruntu przez zapewnienie powierzchni nieprzepuszczalnych miejsc do przechowywania nawozów naturalnych stałych oraz pojemności przykrytych, w szczególności osłoną elastyczną lub osłoną pływającą, zbiorników na nawozy naturalne płynne, które powinny posiadać szczelne dno i ściany
1.13	Art. 5 dyrektywy Rady 91/676/EWG	Rozdział 1.4 ust. 2, 4–6 i 11 pkt 1 programu działań	Rolnik prowadzący chów lub hodowlę zwierząt gospodarskich w liczbie większej niż 210 DJP, w tym prowadzący chów lub hodowlę drobiu powyżej 40 000 stanowisk lub chów lub hodowlę świń powyżej 2000 stanowisk dla świń o wadze ponad 30 kg lub 750 stanowisk dla macior jest

			<p>obowiązany, w terminie od dnia 1 stycznia 2022 r., do zapewnienia odpowiedniej powierzchni lub pojemności miejsc do przechowywania nawozów naturalnych, która umożliwi przechowywanie co najmniej 6-miesięcznej produkcji nawozów naturalnych płynnych i co najmniej 5-miesięcznej produkcji nawozów naturalnych stałych w okresach, w których te nawozy nie są wykorzystywane rolniczo;</p> <p>w przypadku gdy wytworzone w gospodarstwie rolnym nawozy naturalne podlegają procesom technologicznym przetwarzania lub przekazaniu wymagana pojemność zbiorników oraz powierzchnia miejsc do przechowywania nawozów naturalnych może ulec stosownemu zmniejszeniu</p>
1.14	Art. 5 dyrektywy Rady 91/676/EWG	Rozdział 1.4 ust. 2, 4-6 i 11 pkt 2 programu działań	<p>Rolnik prowadzący chów lub hodowlę zwierząt gospodarskich w liczbie mniejszej lub równej 210 DJP jest obowiązany, w terminie od dnia 1 stycznia 2025 r., do zapewnienia odpowiedniej powierzchni lub pojemności miejsc do przechowywania nawozów naturalnych, która umożliwi przechowywanie co</p>

			<p>najmniej 6-miesięcznej produkcji nawozów naturalnych płynnych lub co najmniej 5-miesięcznej produkcji nawozów naturalnych stałych w okresach, w których te nawozy nie są wykorzystywane rolniczo;</p> <p>w przypadku gdy wytworzone w gospodarstwie rolnym nawozy naturalne podlegają procesom technologicznym przetwarzania lub przekazaniu wymagana pojemność zbiorników oraz powierzchnia miejsc do przechowywania nawozów naturalnych może ulec stosownemu zmniejszeniu</p>
1.15	Art. 5 dyrektywy Rady 91/676/EWG	Rozdział 1.4 ust. 12 programu działań	Rolnik przyjmujący nawozy naturalne na podstawie umowy ma obowiązek posiadania, w chwili przyjmowania tych nawozów, odpowiedniej powierzchni lub pojemności posiadanych miejsc do ich przechowywania w bezpieczny dla środowiska sposób, zapobiegający przedostawaniu się odcieków do wód i gruntu
1.16	Art. 5 dyrektywy Rady 91/676/EWG	Rozdział 1.4 ust. 3 programu działań	W przypadku utrzymywania zwierząt gospodarskich na głębokiej ściółce obornik jest przechowywany w budynku

			inwentarskim nieprzepuszczalnym podłożu	0
1.17	Art. 5 dyrektywy Rady 91/676/EWG	Rozdział 1.4 ust. 7 programu działań	Zabrania się przechowywania obornika bezpośrednio na gruntach rolnych przez okres dłuższy niż 6 miesięcy od dnia utworzenia każdej z przyzm	
1.18	Art. 5 dyrektywy Rady 91/676/EWG	Rozdział 1.4 ust. 7 pkt 1 programu działań	W przypadku czasowego, jednak nie dłuższego niż przez okres 6 miesięcy od dnia utworzenia każdej z przyzm, przechowywania obornika bezpośrednio na gruntach rolnych, zwanego dalej „czasowym przechowywaniem obornika”, rolnik jest obowiązany do zlokalizowania przyzmy poza zagłębieniami terenu, na możliwie płaskim terenie, o dopuszczalnym spadku do 3%, w miejscu niepiaszczystym i niepodmokłym, w odległości większej niż 25 m od linii brzegu wód powierzchniowych, pasa morskiego i ujęć wód, jeżeli nie ustanowiono strefy ochronnej na podstawie przepisów ustawy Prawo wodne	
1.19	Art. 5 dyrektywy Rady 91/676/EWG	Rozdział 1.4 ust. 7 pkt 2 programu działań	W przypadku czasowego, przechowywania obornika, rolnik jest obowiązany do przechowywania mapy lub szkicu działki, na których zaznaczona	

			jest lokalizacja przyzmy z obornikiem składowanym bezpośrednio na gruncie oraz data jej złożenia, przez okres 3 lat od dnia zakończenia przechowywania obornika
1.20	Art. 5 dyrektywy Rady 91/676/EWG	Rozdział 1.4 ust. 7 pkt 3 programu działań	W przypadku czasowego przechowywania obornika, obornik na przyzmy można ponownie przechowywać w tym samym miejscu po upływie 3 lat od dnia zakończenia uprzedniego przechowywania obornika
1.21	Art. 5 dyrektywy Rady 91/676/EWG	Rozdział 1.4 ust. 8 programu działań	Nie wolno przechowywać pomiotu ptasiego bezpośrednio na gruncie
1.22	Art. 5 dyrektywy Rady 91/676/EWG	Rozdział 1.4 ust. 9 programu działań	Nie wolno przechowywać kiszonek bezpośrednio na gruncie, a rolnik obowiązany jest do ich przechowywania w szczególności w silosach, rękawach foliowych, na płytach lub na podkładzie z folii, siewki, słomy, lub innego materiału, który pochłania odcieki, oraz pod przykryciem foliowym
1.23	Art. 5 dyrektywy Rady 91/676/EWG	Rozdział 1.4 ust. 10 programu działań	Nie wolno przechowywać nawozów naturalnych oraz kiszonek w odległości mniejszej niż 25 m od: 1) studni lub ujęć wody, jeżeli nie ustanowiono strefy ochronnej na

			<p>podstawie przepisów ustawy Prawo wodne;</p> <p>2) linii brzegu wód powierzchniowych oraz pasa morskiego</p>
1.24	Art. 5 dyrektywy Rady 91/676/EWG	Rozdział 1.4 ust. 13 programu działań	<p>Zbiornik na nawozy naturalne płynne zapewnia możliwość gromadzenia co najmniej 4-miesięcznej produkcji tego nawozu, z tym, że wymóg ma zastosowanie do dnia:</p> <p>1) 31 grudnia 2021 r. – w przypadku podmiotów prowadzących chów lub hodowlę zwierząt gospodarskich w liczbie większej niż 210 DJP, w tym podmiotów prowadzących chów lub hodowlę drobiu powyżej 40 000 stanowisk lub chów lub hodowlę świń powyżej 2 000 stanowisk dla świń o wadze ponad 30 kg lub 750 stanowisk dla macior;</p> <p>2) 31 grudnia 2024 r. – w przypadku podmiotów prowadzących chów lub hodowlę zwierząt gospodarskich w liczbie mniejszej lub równej 210 DJP</p>
1.25	Art. 5 dyrektywy Rady 91/676/EWG	Rozdział 1.4 ust. 14 programu działań	<p>Nie wolno utrzymywać zwierząt futerkowych w klatkach i bateriach klatek z ażurową podłogą bez zabezpieczenia</p>

			gruntu znajdującego się pod nimi, które należy wykonać ze szczelnej i litej, odpornej na mechaniczne uszkodzenia powierzchni, ukształtowanej w sposób zabezpieczający przedostawaniu się odcieku do wód lub gruntu z wyjątkiem utrzymywania tych zwierząt w systemie pastwiskowym z regularną zmianą zadarnionych kwater
1.26	Art. 5 dyrektywy Rady 91/676/EWG	Rozdział 1.4 ust. 15 programu działań	Nie wolno mieszać i wspólnie przechowywać odchodów zwierząt futerkowych mięsożernych z odpadami pochodzącymi z przygotowania paszy dla tych zwierząt
1.27	Art. 5 dyrektywy Rady 91/676/EWG	Art. 105 ust. 1 ustawy Prawo wodne oraz rozdział 1.5.1 ust. 1 pkt 2 programu działań	Roczna dawka nawozów naturalnych wykorzystywanych rolniczo zawiera nie więcej niż 170 kg azotu w czystym składniku na 1 ha użytków rolnych
1.28	Art. 5 dyrektywy Rady 91/676/EWG	Rozdział 1.5.1 ust. 2 programu działań	W przypadku przekazywania nawozów naturalnych, rolnik przekazujący te nawozy jest obowiązany do obliczenia ilości: 1) nawozów naturalnych: a) wytwarzanych w gospodarstwie rolnym, b) przeznaczonych do przekazania; 2) azotu w nawozach wymienionych w pkt 1

1.29	Art. 5 dyrektywy Rady 91/676/EWG	Rozdział 1.5.2 ust. 1 pkt 1 i ust. 2, 4 i 5 programu działań ^{1), 2)}	<p>Rolnik, który:</p> <p>1) prowadzi chów lub hodowlę drobiu powyżej 40 000 stanowisk lub chów lub hodowlę świń powyżej 2 000 stanowisk dla świń o wadze ponad 30 kg lub 750 stanowisk dla macior lub</p> <p>2) posiada gospodarstwo rolne o powierzchni powyżej 100 ha użytków rolnych, lub</p> <p>3) uprawia uprawy intensywne, których lista została określona w załączniku nr 7 do programu działań, na gruntach ornych na powierzchni powyżej 50 ha, lub</p> <p>4) utrzymuje obsadę większą niż 60 DJP według stanu średniorocznego, lub</p> <p>5) nabył nawóz naturalny lub produkt pofermentacyjny do bezpośredniego rolniczego wykorzystania od rolnika, który prowadzi chów lub hodowlę drobiu powyżej 40 000 stanowisk lub chów lub hodowlę świń powyżej 2 000 stanowisk dla świń o wadze ponad 30 kg lub 750 stanowisk dla macior,</p>
------	----------------------------------	--	---

¹⁾ Zgodnie z załącznikiem nr 11 do programu działań wymóg ma zastosowanie od dnia 1 stycznia 2019 r.

²⁾ Zgodnie z rozdziałem 1.5.1 ust. 4 programu działań wymogu nie stosuje się do nawożenia upraw pod osłonami (szklarnie, inspekty, namioty foliowe) oraz upraw kontenerowych, wykorzystujących technologie zamkniętego obiegu nawozów i wody.

			lub od podmiotu importującego – jest obowiązany do posiadania planu nawożenia azotem opracowanego odrębnie dla każdej działki rolnej
1.30	Art. 5 dyrektywy Rady 91/676/EWG	Rozdział 1.5.2 ust. 1 pkt 2 programu działań ^{1), 2)}	Rolnik, który prowadzi chów lub hodowlę drobiu powyżej 40 000 stanowisk lub chów lub hodowlę świń powyżej 2000 stanowisk dla świń o wadze ponad 30 kg lub 750 stanowisk dla macior, może zbyć do 30% gnojówki i gnojowicy do bezpośredniego rolniczego wykorzystania, na podstawie umowy zawartej w formie pisemnej pod rygorem nieważności
1.31	Art. 5 dyrektywy Rady 91/676/EWG	Rozdział 1.5.2 ust. 6 programu działań ^{1), 2)}	Rolnik, który prowadzi chów lub hodowlę drobiu powyżej 40 000 stanowisk lub chów lub hodowlę świń powyżej 2 000 stanowisk dla świń o wadze ponad 30 kg lub 750 stanowisk dla macior, obowiązany do posiadania planu nawożenia azotem: 1) opracowuje ten plan zgodnie z zasadami dobrej praktyki rolniczej, na podstawie składu chemicznego nawozów oraz potrzeb pokarmowych roślin i zasobności gleb, uwzględniających stosowane

			<p>odpady i nawozy;</p> <p>2) uzyskuje pozytywną opinię okręgowej stacji chemiczno-rolniczej, zwanej dalej „okręgową stacją”, o tym planie – nie później niż do dnia rozpoczęcia stosowania nawozu naturalnego lub produktu pofermentacyjnego;</p> <p>3) doręcza wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta) oraz wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska, właściwemu ze względu na miejsce stosowania nawozów naturalnych lub produktów pofermentacyjnych, kopię tego planu, wraz z pozytywną opinią okręgowej stacji o tym planie, nie później niż do dnia rozpoczęcia stosowania nawozu naturalnego lub produktu pofermentacyjnego</p>
1.32	Art. 5 dyrektywy Rady 91/676/EWG	Rozdział 1.5.2 ust. 8 programu działań ^{1), 2)}	Rolnik, który jest obowiązany do opracowania planu nawożenia azotem, nie może stosować wyższych dawek nawozów niż wynikające z tego planu
1.33	Art. 5 dyrektywy Rady 91/676/EWG	Rozdział 1.5.3 ust. 1 i 2 programu działań ²⁾	Rolnik, którego nie dotyczy obowiązek opracowania planu nawożenia azotem, stosuje

			<p>nawozy w dawkach nieprzekraczających maksymalnych ilości azotu działającego ze wszystkich źródeł określonych w tabeli 14 załącznika nr 9 do programu działań, dla upraw w plonie głównym, dla plonów uzyskiwanych w warunkach uregulowanego odczynu gleby, zbilansowanego nawożenia azotem, fosforem i potasem (NPK) i stosowania integrowanej ochrony roślin</p> <p>chyba, że rolnik, dobrowolnie opracuje plan nawożenia azotem – wtedy stosuje dawki nawozów zgodnie z opracowanym planem</p>
1.34	Art. 5 dyrektywy Rady 91/676/EWG	Rozdział 2 ust. 1 pkt 1 i ust. 4 programu działań ³⁾	<p>Rolnik jest obowiązany do przechowywania umowy na podstawie której nawozy naturalne mogą być zbywane do bezpośredniego rolniczego wykorzystania, przez okres 3 lat od dnia zakończenia nawożenia wykonanego na podstawie posiadanego planu nawożenia azotem albo obliczeń maksymalnych dawek azotu</p>

³⁾ Zgodnie z rozdziałem 2 ust. 5 programu działań wymogu nie stosuje się do nawożenia upraw pod osłonami (szklarnie, inspekty, namioty foliowe) oraz upraw kontenerowych, wykorzystujących technologię zamkniętego obiegu nawozów i wody.

1.35	Art. 5 dyrektywy Rady 91/676/EWG	Rozdział 2 ust. 2 pkt 1 programu działań ³⁾	<p>Rolnik, który nie posiada planu nawożenia azotem oraz gospodaruje na powierzchni większej lub równej 10 ha użytków rolnych lub utrzymuje zwierzęta gospodarskie w liczbie większej lub równej 10 DJP według stanu średniorocznego jest obowiązany do posiadania obliczeń maksymalnych dawek azotu</p>
1.36	Art. 5 dyrektywy Rady 91/676/EWG	Rozdział 2 ust. 2 pkt 2 i ust. 3 programu działań ³⁾	<p>Rolnik, który gospodaruje na powierzchni większej lub równej 10 ha użytków rolnych lub utrzymuje zwierzęta gospodarskie w liczbie większej lub równej 10 DJP według stanu średniorocznego, jest obowiązany do prowadzenia – w postaci papierowej, w formie zapisów własnych, arkuszy, dzienników lub książki nawozowej, lub w postaci elektronicznej – ewidencji zabiegów agrotechnicznych związanych z nawożeniem azotem, zawierającej informacje o:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) dacie zastosowania nawozu; 2) rodzaju uprawy i powierzchni uprawy, na której został zastosowany

			<p>nawóz;</p> <p>3) rodzaju zastosowanego nawozu;</p> <p>4) zastosowanej dawce nawozu;</p> <p>5) terminie przyorania nawozu naturalnego, w przypadku zastosowania tego nawozu na terenie o dużym nachyleniu</p>
1.37	Art. 5 dyrektywy Rady 91/676/EWG	Rozdział 2 ust. 2 pkt 2 i ust. 4 programu działań ³⁾	<p>Rolnik, który gospodaruje na powierzchni większej lub równej 10 ha użytków rolnych lub utrzymuje zwierzęta gospodarskie w liczbie większej lub równej 10 DJP według stanu średniorocznego, jest obowiązany do przechowywania ewidencji zabiegów, o której mowa w lp. 1.36, przez okres 3 lat od dnia zakończenia nawożenia wykonanego na podstawie posiadanego planu nawożenia azotem albo obliczeń maksymalnych dawek azotu</p>
1.38	Art. 5 dyrektywy Rady 91/676/EWG	Rozdział 2 ust. 4 programu działań ³⁾	<p>Rolnik, który gospodaruje na powierzchni większej lub równej 10 ha użytków rolnych lub utrzymuje zwierzęta gospodarskie w liczbie większej lub równej 10 DJP według stanu średniorocznego, jest obowiązany do</p>

				przechowywania planu nawożenia azotem albo obliczeń maksymalnych dawek azotu przez okres 3 lat od dnia zakończenia nawożenia wykonanego na podstawie posiadanego planu nawożenia azotem albo obliczeń maksymalnych dawek azotu
--	--	--	--	--

3) lp. 4 otrzymuje brzmienie:

4.	Art. 3 ust. 1 i ust. 2 lit. b dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE	§ 6 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. poz. 2183), zwanego dalej „rozporządzeniem w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt”	Przestrzega się zakazu niszczenia siedlisk i ostoi, będących obszarem rozrodu, wychowu młodych, odpoczynku, migracji lub żerowania ptaków objętych ochroną na podstawie przepisów § 2 i 3 rozporządzenia w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt i wymienionych w załącznikach nr 1 i 2 do tego rozporządzenia
----	---	---	--

MINISTER ROLNICTWA I ROZWOJU WSI

Uzasadnienie

Obwieszczenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi o zmianie wykazu wymogów określonych w przepisach Unii Europejskiej z uwzględnieniem przepisów krajowych wdrażających te przepisy stanowi realizację upoważnienia zawartego w art. 45 ust. 3 ustawy z dnia 5 lutego 2015 r. o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1312).

Sporządzając wykaz wymogów wzięto pod uwagę definicję wymogu zamieszczoną w art. 91 ust. 3 lit. b rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylającego rozporządzenia Rady (EWG) nr 352/78, (WE) nr 165/94, (WE) nr 2799/98, (WE) nr 814/2000, (WE) nr 1290/2005 i (WE) nr 485/2008 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 549, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1306/2013”. Zgodnie z tym przepisem wymóg w kontekście zasady wzajemnej zgodności oznacza każdy wymóg podstawowy w zakresie zarządzania wynikający z jakiegokolwiek artykułu, o którym mowa w załączniku II do rozporządzenia nr 1306/2013 w ramach danego aktu, którego charakter różni się od innych wymogów zawartych w tym samym akcie. Tworząc wykaz wymogów wzięto również pod uwagę, że w przypadku dyrektyw należy ustalić, w jaki sposób zostały one transponowane do przepisów krajowych.

Rolnicy otrzymujący płatności bezpośrednie oraz płatności obszarowe PROW 2007–2013 oraz PROW 2014–2020, tj. płatności z tytułu naturalnych utrudnień dla rolników na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW), rolnośrodowiskowych, rolnośrodowiskowo-klimatycznych, ekologicznych, na zalesianie gruntów rolnych są obowiązani do przestrzegania wymogów podstawowych w zakresie zarządzania, o których mowa w załączniku II do rozporządzenia nr 1306/2013 oraz zgodnie z art. 93 tego rozporządzenia. Uzyskanie w pełnej wysokości płatności, o których mowa wyżej, jest warunkowane przestrzeganiem przez rolnika obowiązujących norm i wymogów wzajemnej zgodności z obszaru: środowisko, zmiana klimatu oraz utrzymanie gruntów w dobrej kulturze rolnej, zdrowie publiczne, zdrowie zwierząt i zdrowie roślin oraz dobrostan zwierząt.

Nieprzestrzeganie przez rolników wymogów i norm w ramach zasady wzajemnej zgodności będzie skutkowało sankcjami w postaci obniżenia kwot płatności, aż do całkowitego ich pozbawienia w przypadku nieprzestrzegania ustalonych wymagań w kolejnych latach.

W stosunku do obwieszczenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 10 marca 2015 r. w sprawie wykazu wymogów określonych w przepisach Unii Europejskiej

z uwzględnieniem przepisów krajowych wdrażających te przepisy (M.P. poz. 329 oraz z 2016 r. poz. 232 i poz.1248) obwieszczenie wprowadza następujące zmiany.

Zmiana zaproponowana w pkt 1 i 2 obwieszczenia dotycząca wymogu 1 jest wynikiem wejścia w życie nowej ustawy – Prawo wodne, która zmieniła sposób realizacji wymogów dyrektywy azotanowej. Dotychczas na terenie kraju były wyznaczone obszary szczególnie narażone na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych (OSN), dla których właściwi dyrektorzy regionalnych zarządów gospodarki wodnej opracowywali w drodze rozporządzenia programy działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych. Wymogi wynikające z programów działań obowiązywały tylko tych rolników, których gospodarstwo rolne lub jego część były położone na obszarze OSN. Obecnie na obszarze całego kraju obowiązuje jeden Program działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu tzw. Programem działań. Został on wprowadzony w życie rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 5 czerwca 2018 r. (Dz. U. poz. 1339) i obowiązuje rolników, którzy prowadzą produkcję rolną, w tym działy specjalne produkcji rolnej, oraz działalność, w ramach której są przechowywane odchody zwierzęce lub stosowane nawozy¹ do gospodarowania zgodnie z określonymi w nim wymogami. Wymagania z Programu działań tak jak dotychczas, wchodzi w zakres zasady wzajemnej zgodności, z tą różnicą, że będą obowiązywały rolników na obszarze całego kraju.

Mając powyższe na uwadze w przedmiotowym akcie zmieniono podstawę prawną w zakresie przepisów krajowych wdrażających przepisy Unii Europejskiej oraz zastąpiono dotychczasowy wymóg – „Przestrzega się wymagań z programów działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych dla wyznaczonych obszarów szczególnie narażonych na zanieczyszczenia azotanami pochodzenia rolniczego (OSN), na terenie których położone jest gospodarstwo rolne lub jego część” – 38 wymogami, które już na poziomie obwieszczenia w sposób szczegółowy określają zakres wymagań jakie będą musieli przestrzegać rolnicy w związku z wejściem nowego programu działań. Zaproponowana zmiana polegająca na przedstawieniu rolnikom już na poziomie obwieszczenia konkretnych wymagań wynikających z wprowadzonego w życie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 czerwca 2018 r. (Dz. U. poz. 1339) co lepiej przygotowuje rolników do ich spełnienia.

Zmiana zaproponowana w pkt 3 obwieszczenia ma charakter techniczny i jest konsekwencją uchylenia rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. poz. 1348) i zastąpienia go nowym

---

¹ Nawóz – w rozumieniu ustawy – Prawo wodne, to każda substancja zawierająca związek azotu lub związki azotu rolniczo wykorzystywane w celu zwiększenia wzrostu roślinności, a także odchody zwierzęce, pozostałości z gospodarstw rybactwa oraz osady ściekowe

rozporządzeniem z dnia 28 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. poz. 2183). W związku z tym w przedmiotowym projekcie zaktualizowano podstawę prawną.

Pozostałe wymogi wzajemnej zgodności objęte obecnie obowiązującym obwieszczeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 10 marca 2015 r. pozostają bez zmian.